

**Project
– Nulmeting -
Huidige Samenwerking tussen
onderwijs/kennisinstellingen en het
bedrijfsleven**

Ondernemerstrefpunt Groningen

**Door:
Mark Strookappe
Unipartners Groningen**

3 maart 2009

Inhoudsopgave

<u>INHOUDSOPGAVE.....</u>	<u>2</u>
<u>1. INTRODUCTIE.....</u>	<u>3</u>
<u>2. DE SAMENWERKING TUSSEN ONDERWIJS/KENNISINSTELLINGEN EN ONDERNEMERS.....</u>	<u>4</u>
<u>3. METHODEN.....</u>	<u>5</u>
<u>CONCLUSIE EN DISCUSSIE.....</u>	<u>13</u>
<u>BRONNEN.....</u>	<u>15</u>
<u>BIJLAGE 1 ENQUÊTE VOOR ONDERNEMERS.....</u>	<u>16</u>
<u>BIJLAGE 2 BRIEF BIJ ENQUÊTE (AAN VBZO/VBNO).....</u>	<u>21</u>
<u>BIJLAGE 3 TABELLEN VAN DE RESULTATEN.....</u>	<u>22</u>

1. Introductie

Ondernemerstrefpunt Groningen

Op 11 november 2008 is het Ondernemerstrefpunt Groningen van start gegaan. Met het Ondernemerstrefpunt Groningen tracht de gemeente Groningen een centraal aanspreekpunt te zijn voor alle bedrijven uit de omgeving (als frontoffice), maar ook alle vraagstukken (afhankelijk van vraag, niveau vraagstuk, omvang en onderzoeksgebied) door te sturen naar de meest geschikte backoffice. De backoffice bestaat uit diverse onderwijs- en onderzoeksinstellingen uit de gemeente Groningen. De gemeente wil met de functie van centraal aanspreekpunt in staat zijn om hulpvragen gebundeld binnen te laten komen. Het Ondernemerstrefpunt Groningen hanteert hierbij een 72-uurs behandelSERVICE.

Het Ondernemerstrefpunt Groningen is een fysieke ontmoetingsplek tussen ondernemers, studenten en scholieren. De sterk gestegen vraag vanuit het bedrijfsleven naar gekwalificeerd personeel staat bij de ontmoetingsplek centraal. De gemeente, bedrijven en de scholen richten zich op een betere samenwerking, met als doel een betere aansluiting van het onderwijs op de wensen van de ondernemer. Het Ondernemerstrefpunt Groningen is een uniek concept in Nederland. Het Ondernemerstrefpunt Groningen richt zich in eerste instantie op bedrijventerreinen Zuidoost en Noordoost. De locatie van het Ondernemerstrefpunt Groningen bevindt zich op het bedrijventerrein Zuidoost.

Deelname

Het Ondernemerstrefpunt Groningen is een pilot voor een periode van twee jaar. Het is onderdeel van de gemeente Groningen en valt formeel onder de afdeling Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken. In dit pilotproject werken het Noorderpoortcollege, de Hanzehogeschool Groningen, de Onderwijsgroep Noord, de Christelijke Scholengemeenschap Groningen en de Werkmaatschappij Openbaar Onderwijs samen met Vereniging Bedrijvenpark Zuid-Oost (VBZO en Vereniging Bedrijvenpark Noord-Oost (VBNO). Ook de Kamer van Koophandel, MKB Noord en vereniging VNO-NCW ondersteunen het project. De VBZO telt 303 leden. De VBNO telt 144 leden.

Onderzoek

Voordat het Ondernemerstrefpunt Groningen van start gaat, is er een meting gedaan naar de huidige situatie van de samenwerking tussen onderwijs/kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Deze meting kan gezien worden als nulmeting. De huidige samenwerking is gemeten aan de hand van enquêtes. De enquêtes zijn door de ondernemers ingevuld om zodoende een beeld te krijgen van de manier waarop ondernemers de huidige samenwerking zien.

De inhoud van het onderzoeksrapport ziet er als volgt uit: Eerst zal de methode van onderzoek uitvoerig beschreven worden. Daarna zullen de resultaten gepresenteerd worden. Aan de hand van de resultaten volgt er een conclusie en discussie van de resultaten over de huidige samenwerking tussen onderwijs/kennisinstellingen en ondernemers.

2. De samenwerking tussen onderwijs/kennisinstellingen en ondernemers.

Om de samenwerking tussen onderwijs/kennisinstellingen en ondernemers te kunnen meten, zullen we eerst moeten definiëren wat een goede samenwerking tussen ondernemers en onderwijs/kennisinstellingen inhoudt. Dit onderzoek zal de samenwerking meten aan de hand van drie aspecten. Dit zijn communicatie, afstemming en relatiebeheer. Tot slot zal er gekeken worden naar de tevredenheid van zowel onderwijs/kennisinstellingen als ondernemer naar de huidige samenwerking.

I. Communicatie

Een goede communicatie is belangrijk voor een goede samenwerking. Zonder goede communicatie ontstaan er misverstanden tussen onderwijs/kennisinstellingen en ondernemers. Dit leidt tot problemen en zal uiteindelijk resulteren in een verslechterde samenwerking.

Volgens Mohr en Nevin (1990) zijn er vier facetten van communicatie: inhoud, medium, feedback en frequentie. In de enquêtes wordt naar alle facetten gevraagd, maar de focus komt te liggen op frequentie. We willen weten hoe vaak onderwijs/kennisinstellingen en ondernemers communiceren over stages en/of onderzoeken. Stages en onderzoeken zijn in dit geval de inhoud. Medium is de manier waarop er wordt gecommuniceerd. Om een goed beeld te krijgen van hoe de communicatie verloopt, is het handig om ook hiernaar te vragen in de enquête. Feedback is ook van belang. Onderwijs/kennisinstellingen kunnen bijvoorbeeld niet weten wat voor studenten er nodig zijn of op de hoogte zijn van technologische veranderingen in de MBK sector als zij niet communiceren met ondernemers. Door wel op de hoogte te blijven van veranderingen en vraag naar studenten kunnen onderwijs/kennisinstellingen een betere afstemming realiseren ten opzichte van bedrijven.

II. Afstemming

Een goede afstemming tussen de onderwijs/kennisinstellingen en ondernemers is nodig om aan elkaars wensen te voldoen. De afstemming is eigenlijk de stap na goede communicatie. Wanneer wensen en meningen duidelijk gecommuniceerd zijn, is het de taak voor zowel onderwijs/kennisinstellingen als ondernemers om wat met elkaars wensen te doen. Zo zouden onderwijs/kennisinstellingen de opleiding kunnen aanpassen aan een veranderende omgeving en gebruik maken van de tips van ondernemers. Aan de andere kant zouden ondernemers meer gebruik kunnen maken van de kennis van studenten en meer stagiaires aannemen.

III. Relatiebeheer

Relatiebeheer kan tevens een belangrijk middel zijn om de samenwerking te verbeteren. Wanneer onderwijs/kennisinstellingen contact houden met ondernemers kunnen zij hun studenten van stageplekken blijven voorzien. Ook kunnen zij op deze manier een beter inzicht krijgen in de ontwikkelingen van de markt en zo hun opleidingen daarop afstemmen. Ondernemers zullen ook contact moeten houden met onderwijs/kennisinstellingen om zo nieuwe kennis op te doen en studenten aan te trekken die later van grote waarde voor de onderneming kunnen zijn. Relatiebeheer heeft enigszins een overlap met communicatie.

IV. Tevredenheid

Tevredenheid is belangrijk om te meten, omdat we op deze manier een beeld krijgen van hoe de ondernemers en onderwijs/kennisinstellingen zelf aankijken tegen de huidige samenwerking. Mocht de samenwerking niet goed zijn, maar de tevredenheid hoog, kan een oorzaak van de slechte samenwerking aangewezen worden.

3. Methoden

Respondenten

De doelpopulatie van het onderzoek zijn de bedrijven van de bedrijventerreinen Zuidoost en Noordoost. Als steekproef hebben we 447 leden van de verenigingen VBZO en VBNO gevraagd om de enquête in te vullen. Wij zien dit als een representatieve steekproef van het totaal aan ondernemingen op bedrijventerreinen Zuidoost en Noordoost. In totaal hebben 110 ondernemingen de enquête ingevuld. Het responspercentage van de ondernemingen is 24,6 %. De hoofdactiviteiten van de ondernemingen zijn divers. De meeste bedrijven zijn actief in de industriële sector, zakelijke dienstverlening en bouwnijverheid.

Procedure

twee weken na de opening van het Ondernemerstrefpunt Groningen zijn de enquêtes verzonden via e-mail. De lijst met e-mailadressen van het VBZO en VBNO zijn hiervoor gebruikt. Eerst is er een mail gestuurd naar bedrijven zonder een persoonlijke aanhef. De respons van deze mail was niet hoog. Vervolgens is er een herinneringmail gestuurd naar iedere onderneming die aangesloten is bij VBNO en VBZO. Deze mails hadden allen een persoonlijke aanhef. Deze mail vergrootte de respons aanzienlijk.

De enquêtes zijn ingevuld via het programma Thesistools. De enquête is begeleid met een informatieve brief over het Ondernemerstrefpunt Groningen en het onderwerp van de enquête (zie bijlage 2).

Het merendeel van de vragen uit de enquête zijn gesloten vragen. Het invullen van gesloten vragen roept minder weerstand op bij ondernemers en leidt in de meeste gevallen tot een hogere respons. Wel zijn er een aantal open vragen in de enquête verwerkt om het beeld van de huidige samenwerking completer te maken (Emans, 2004).

Meetinstrumenten

De variabelen zijn gemeten aan de hand van 25 vragen (zie bijlage 1). Het eerste gedeelte van de vragenlijst bestaat uit een aantal algemene vragen. Hiermee kunnen we een beeld vormen van welke ondernemingen hun medewerking hebben verleend. De algemene vragen bestaan uit A1 tot en met A4. Communicatie meten we aan de hand van frequentie, middel en inhoud. De frequentie wordt gemeten aan de hand van vragen B2 tot en met B5. Middel wordt gemeten aan de hand van B6 en B7 en de inhoud van communicatie wordt gemeten door vragen B8 tot en met B10. Relatiebeheer meten we aan de hand van vragen B11 en B12. De afstemming tussen ondernemers en onderwijs/kennisinstellingen worden gemeten aan de hand van vragen B13 tot en met B17. bij de afstemming wordt ook gebruikt gemaakt van open vragen. Deze vragen overlappen enigszins met relatiebeheer, omdat afstemming en relatiebeheer gepaard kan gaan. Tevredenheid meten we aan de hand van vragen B18 tot en met B20. Tot slot concluderen we met vraag C1. De ondernemer kan via deze vraag verbeterpunten aankaarten die volgens hem van toepassing zijn op de huidige samenwerking tussen ondernemers en onderwijs/kennisinstellingen. De vragen zijn ontwikkeld met behulp van Emans (2004).

Data-analyse

De data van de enquêtes worden via Thesistools in een Excel bestand geplaatst. Door middel van draaitabellen in Microsoft Excel is de informatie verwerkt in verschillende overzichten per vraag. Aan de hand van deze overzichten worden de resultaten zichtbaar gemaakt en kunnen er conclusies worden getrokken (zie bijlage 3).

4. Resultaten

A) Algemene vragen

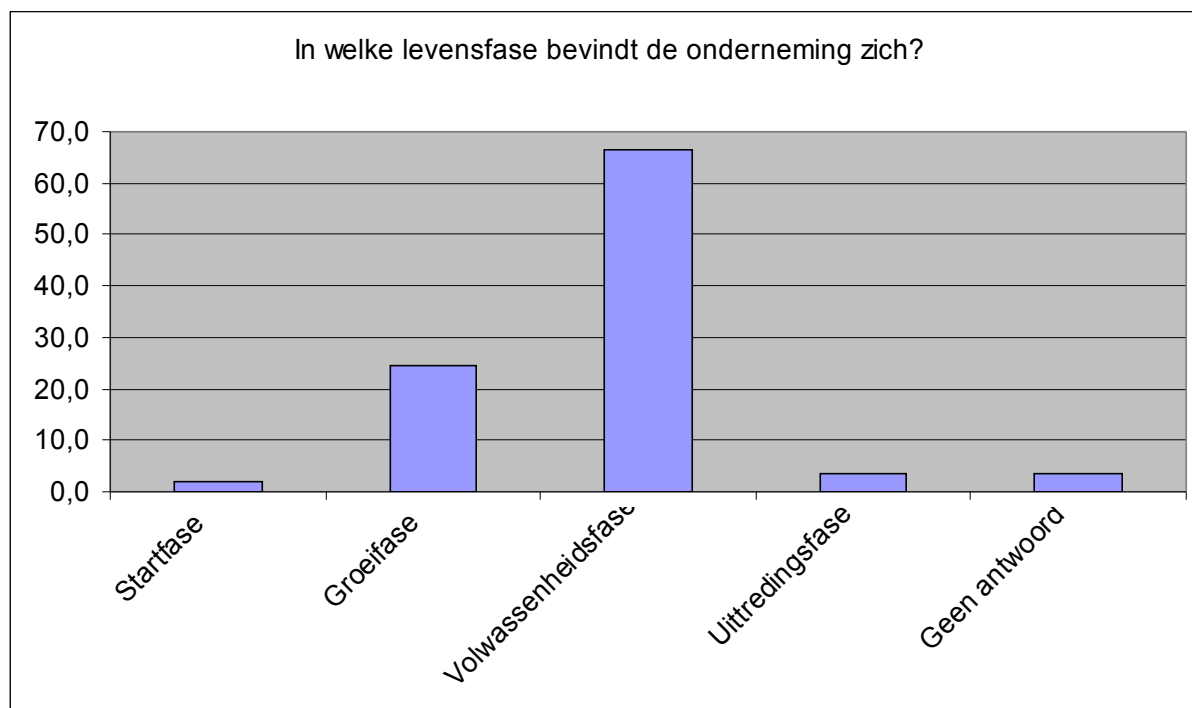
In tabel 1 wordt weergegeven in welke sectoren de ondernemingen actief zijn. Het is duidelijk dat de meeste ondernemingen vallen in vier sectoren. Dit zijn de industriële sector, de groot- en tussen handel, Zakelijke dienstverlening en de bouwnijverheid. Het aantal personen werkzaam bij de onderneming is weergegeven in tabel 2. In deze tabel is af te lezen dat 76,4% van de respondenten tot maximaal 50 werknemers in dienst hebben. Circa 76% van de ondernemingen opereren zelfstandig en circa 33% van de ondernemingen maken deel uit van een grotere organisatie. Over de levensfase van de onderneming is bekend dat het merendeel (90,9%) van de ondernemingen zich in de volwassenheidsfase en groeifase bevinden. Slechts enkele bedrijven zijn starters of zijn van plan om te gaan stoppen (zie figuur 1).

Tabel 1 Sectoren ondernemingen (in %)

Industrie	15,5
Automatiseringsdiensten	1,8
Milieudienstverlening	0,9
Onderwijs/gezondheidszorg	0,9
Vervoer en communicatie	3,6
Overige dienstverlening	8,2
Cultuur/sport/recreatie	4,5
Horeca	1,8
Detailhandel/repairatie	1,8
Groot en tussenhandel	17,3
Auto's/ motoren/ benzinstation	5,5
Zakelijke dienstverlening	16,4
Verhuurbedrijven	0,9
Onroerend goed	0
Bouwnijverheid	17,3
Geen antwoord	3,6

Tabel 2 aantal werknemers (in %)

Personen	Aantal
0 t/m 5	20,9
6 t/m 10	16,4
11 t/m 25	16,4
26 t/m 50	22,7
51 t/m 100	4,5
101 t/m 250	7,3
meer dan 250	8,2
Geen antwoord	3,6

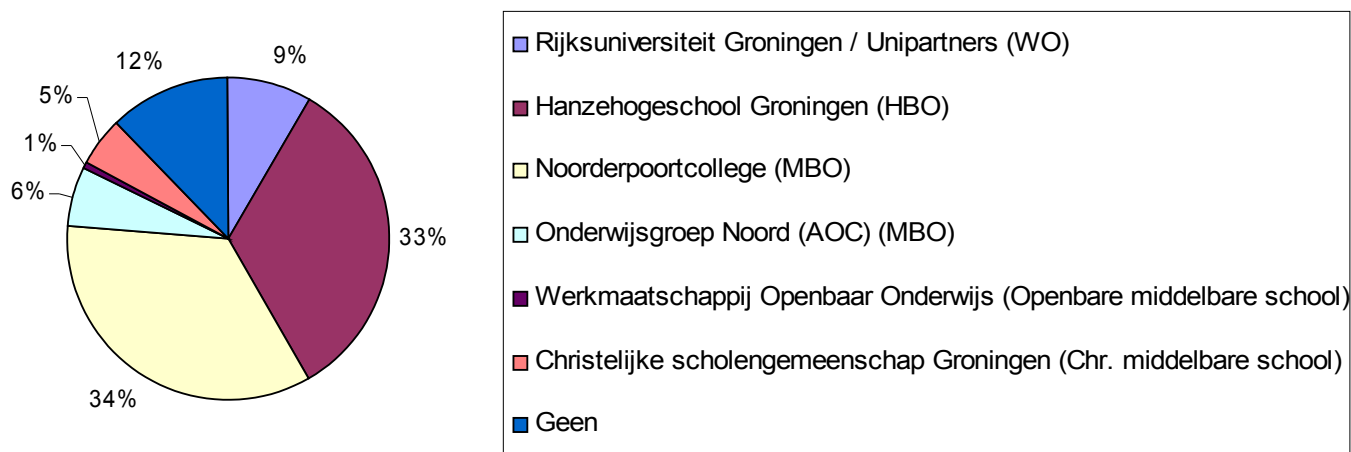

B) Communicatie

Welke instellingen

Ondernemingen hebben vooral contact met de Hanzehogeschool en het Noorderpoortcollege, wanneer het gaat om stages, onderzoeken of het uitwisselen van kennis. Opvallend is dat 18,5% van de bedrijven helemaal geen contact hebben met onderwijs/kennisinstellingen. Anders dan gegeven in figuur 2 zijn onder meer het Alfa college en het Menso Alting college.

Figuur 2: Contact met kennis/onderwijsinstellingen

Aantal stages

In de afgelopen 3 jaar geeft tweederde deel van de respondenten aan gebruik te hebben gemaakt van stagiairs. Bij 89,6% van de bedrijven ging het om maximaal 9 stagiaires in drie jaar. 6,6% van de bedrijven namen tussen de 9 en de 25 stagiaires aan en 2,6% maakte gebruik van meer dan 25 stagiaires in de afgelopen 3 jaar. Een derde deel van de respondenten heeft aangegeven dat zij de afgelopen 3 jaar geen gebruik hebben gemaakt van stagiairs.

Aantal onderzoeken

Voor het aantal onderzoeken van studenten in de afgelopen drie jaar is het resultaat precies gespiegeld. Ongeveer een derde van de ondernemers geven aan in de afgelopen 3 jaar te hebben meegewerkt aan onderzoeken. Tweederde van de ondernemers geven aan dat zij niet hun medewerking hebben verleend bij het uitvoeren van een onderzoek door studenten. Bij 79% van de ondernemingen waar door studenten onderzoek is uitgevoerd is aangegeven dat het ging om drie of minder onderzoeken in de afgelopen drie jaar. Bij 2,1% van de ondernemingen ging het om 4 tot en met 9 onderzoeken.

Wijze van benadering

De manieren waarop ondernemers aan een student of scholier komen lopen uiteen. 9,6% van de ondernemingen geven aan dat zij vooral zelf de studenten benaderen, 47,3% van de ondernemingen geven aan dat de student of scholier zelf de onderneming benadert en 30,1% van de ondernemingen geven aan dat de onderwijs/kennisinstellingen de onderneming benadert. 7,5% van de ondernemingen geven aan dat zij zelf de onderwijs/kennisinstellingen benaderen om aan leerlingen

te komen. 5,4% geeft anders aan. Anders gegeven is een combinatie van benaderingen, via een vakopleiding (carrosseriebedrijven) of geen benadering.

Communicatiemiddelen

Het communicatiemiddel waarmee het contact met potentiële stagiairs wordt gelegd verschilt nogal. In 44,7% van het contact wordt de telefoon gebruikt, bij 21,3% van het contact wordt mail gebruikt, 19,1% van het contact gaat face-to-face, 4,3% van het contact gaat per brief en 10,6% van het contact gaat anders. Bij anders gegeven noemen de ondernemers combinaties van brief, face-to-face, mail en telefoon.

Communicatiefrequentie

In tabel 3 is af te lezen dat er weinig verschil zit in de mate van contact met onderwijs/kennisinstellingen en de mate van contact met de student.

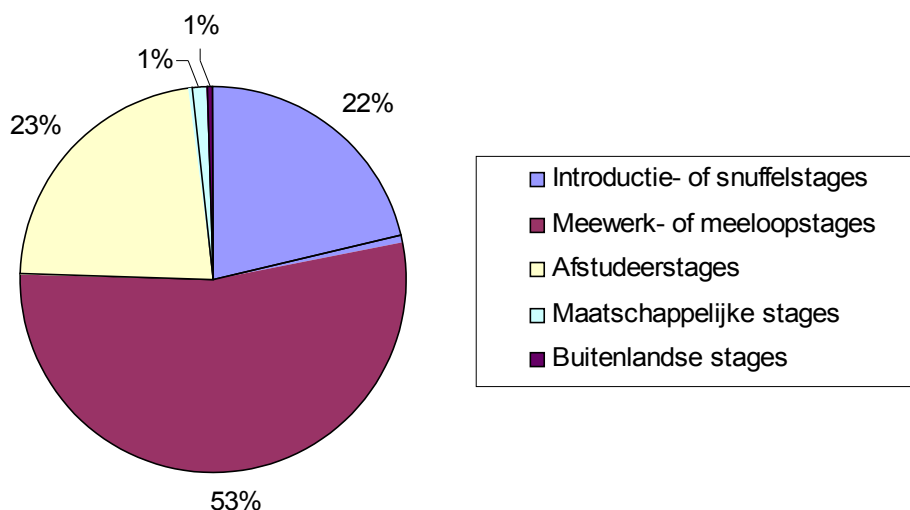
Tabel 3 Mate van contact (in %)

Mate van contact met de onderwijs/kennisinstellingen voor:					
	Bijna niet	Soms	Regelmatig	Veel	Geen antwoord
Een stageplek	38,2	21,8	25,5	1,8	12,7
Een onderzoek	50	24,5	8,2	0	17,3
Mate van contact met de student voor:					
	Bijna niet	Soms	Regelmatig	Veel	Geen antwoord
Een stageplek	39,1	23,6	22,7	0,9	13,6
Een onderzoek	50	22,7	7,3	0,9	19,1

Soort stage

In figuur 3 staat een overzicht van de soorten stages die het meest gehouden worden.

Figuur 3: Soort stages

Relaties met onderwijs/kennisinstellingen

Het blijkt dat het merendeel van de ondernemers weinig moeite doen om de relaties met onderwijs/kennisinstellingen te onderhouden. 53% geeft aan weinig moeite te doen om relaties met de onderwijs/kennisinstellingen te onderhouden en 24% geeft aan moeite te doen om de relaties te onderhouden. 23% stond neutraal tegenover de vraag. Aan de andere kant vindt het merendeel van de ondernemers dat de onderwijs/kennisinstellingen weinig moeite doen om relaties met ondernemers te onderhouden. 62% van de ondernemers vindt dat onderwijs/kennisinstellingen weinig moeite doen om de relaties te onderhouden en 20% van de ondernemers vindt dat de instellingen moeite doen om de relaties met bedrijven te onderhouden. 17% heeft neutraal geantwoord op de vraag.

Afstemming onderwijs/praktijk

Afstemming

Iets meer dan 50% van de ondernemers vinden de huidige vorm van onderwijs niet goed aansluiten bij de benodigde kennis in de praktijk van de ondernemingen. Slechts 10% van de respondenten geven aan dat de huidige vorm van onderwijs wel aansluit bij de benodigde kennis in de praktijk. De overige 40% geeft geen mening. Verder geven 68% van de ondernemers aan dat de onderwijs/kennisinstellingen niet op de hoogte blijven van innovaties in het bedrijfsleven. Slechts 7% gaf aan dat de onderwijs/kennisinstellingen op bezoek komen om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen in het bedrijf. Aan de andere kant is het zo dat ondernemers ook vaak geen contact hebben met de onderwijs/kennisinstellingen om hun behoeftes in benodigde competenties van studenten over te brengen. 54% van de ondernemingen speelt hun behoeftes in benodigde competenties niet persoonlijk door naar de instellingen. 20% van de ondernemingen zegt dit wel te doen en 26% gaf geen mening.

Procedures

Ondernemers geven over het algemeen aan dat er weinig procedures en/of protocollen gepaard gaan bij het aannemen van stagiairs. 52% was het oneens met de stelling dat er veel procedures en protocollen zijn bij het gebruik van stagiairs. 14% was het eens met de stelling en 33% gaf geen mening over de stelling.

Reden stages

Redenen om voor de ondernemers gebruik te maken van een stagiair zijn gegeven in tabel 4.

Tabel 4 Reden stages (in %)

Goedkope tijdelijke arbeidskracht	4,2
In de toekomst de stagiair eventueel aannemen	48,3
Gebruik maken van de kennis van een student	17,2
Uit sociaal oogpunt	16,3
Anders	14

Zoals te zien in tabel 4 zijn de belangrijkste redenen voor het aannemen van stagiairs een mogelijke toekomstige werknemer te verkrijgen. Bij de respondenten die anders geven wordt vaak genoemd dat stagiairs aangenomen worden uit het standpunt van maatschappelijk verantwoord ondernemen of er wordt een combinatie van keuzemogelijkheden genoemd.

Redenen voor aannname stagiairs

Antwoorden op wat ondernemers vooral prettig vonden aan de samenwerking met een stagiair zijn zeer divers. Genoemd wordt onder andere de kennisuitwisseling tussen praktijk en theorie, de mogelijkheid voor het bedrijf om kwaliteit aan zich te binden, de motivatie van de studenten, innovatie door studenten, zelfstandigheid, een stukje reflectie voor het bedrijf en wat het vaakst genoemd wordt is het enthousiasme van de stagiairs.

De voornaamste redenen voor bedrijven om geen gebruik te maken van stagiairs staan in tabel 5. Voor veel ondernemers kost het opleiden van de stagiairs te veel tijd. Daarnaast is het vinden van stagiair soms lastig en tijdrovend en is er soms geen behoefte aan stagiairs. Ook hier is weer duidelijk te zien dat papierwerk in de meeste gevallen geen reden is om de stagiair niet aan te nemen. Anders gegeven is onder andere het ontbreken van motivatie bij de studenten, klanten die niet willen betalen voor de service van stagiairs en de verhouding van fulltime werknemers en stagiairs moet reëel blijven. De meeste respondenten zijn van plan om in de toekomst ook gebruik te gaan maken van stagiairs.

Tabel 5 Nadelen stagiairs (in %)

Hoge kosten	2,8
Stagiairs leveren te weinig op	8,4
Vinden goede stagiair is altijd lastig en tijdrovend geweest	16,8
Terughoudendheid om buitenstanders toegang te geven tot gegevens over de organisatie	1,9
Er was gewoonweg geen behoefte aan	17,8
Het kost te veel tijd om een stagiair te begeleiden	32,7
Er is veel papierwerk mee gemoeid	3,7
Anders	15,9

Tevredenheid

De tevredenheid over de relaties met de verschillende onderwijs/kennisinstellingen is over het algemeen gemiddeld. Zie tabel 6 voor de resultaten van de tevredenheid over de huidige samenwerking met de scholen. Een volgende kritische noot moet gemaakt worden: “de reden dat er veel respondenten zijn die geen antwoord hebben ingevuld is waarschijnlijk veroorzaakt doordat de ondernemer niet samenwerkt met de specifieke instelling. De optie ‘werkt niet samen met instelling’ was namelijk niet aanwezig in de enquête.” In tabel 7 staan de antwoorden procentueel weergegeven zonder het aantal respondenten dat geen antwoord geeft mee te rekenen.

15% van de respondenten geef aan ontevreden te zijn met het niveau van studenten. Waar dit aan kan liggen is niet te halen uit de resultaten en verdient verder onderzoek. 53% is noch tevreden, noch ontevreden over het niveau van studenten en 32% procent is wel tevreden over het huidige niveau van de studenten. Wel blijkt dat 82% procent naar tevredenheid heeft gewerkt met stagiairs. De redenen waarom de overige respondenten niet tevreden waren over de stagiair kwam vooral door een gebrek aan kennis en in de tweede plaats motivatie.

Tabel 6 Tevredenheid ondernemers over samenwerking met instellingen

Tevreden over de huidige samenwerking met:	in %	Helemaal niet tevreden			Helemaal tevreden		Geen antwoord
		1	2	3	4	5	
de Rijksuniversiteit Groningen / Unipartners.	<i>Aantal</i>	3,6	2,7	15,5	8,2	2,7	67,3
de Hanzehogeschool Groningen.	<i>Aantal</i>	0,0	9,1	19,1	20,0	6,4	45,5
het Noorderpoortcollege.	<i>Aantal</i>	4,5	6,4	18,2	30,0	6,4	34,5
Onderwijsgroep Noord (AOC).	<i>Aantal</i>	3,6	2,7	11,8	4,5	2,7	74,5
de Werkmaatschappij Openbaar Onderwijs.	<i>Aantal</i>	4,5	1,8	11,8	0,0	0,9	80,9
de Christelijke Scholengemeenschap Groningen.	<i>Aantal</i>	3,6	2,7	13,6	1,8	1,8	76,4

Tabel 7 Tevredenheid ondernemers over samenwerking met instellingen (geen antwoord niet meegenomen)

Tevreden over de huidige samenwerking met:	in %	Helemaal niet tevreden			Helemaal tevreden	
		1	2	3	4	5
de Rijksuniversiteit Groningen / Unipartners.	<i>Aantal</i>	11,1	8,3	47,2	25,0	8,3
de Hanzehogeschool Groningen.	<i>Aantal</i>	0,0	16,7	35,0	36,7	11,7
het Noorderpoortcollege.	<i>Aantal</i>	6,9	9,7	27,8	45,8	9,7
Onderwijsgroep Noord (AOC).	<i>Aantal</i>	14,3	10,7	46,4	17,9	10,7
de Werkmaatschappij Openbaar Onderwijs.	<i>Aantal</i>	23,8	9,5	61,9	0,0	4,8
de Christelijke Scholengemeenschap Groningen.	<i>Aantal</i>	15,4	11,5	57,7	7,7	7,7

Verbeterpunten

Bij de vraag of er ook verbeterpunten zijn in de huidige samenwerking tussen de onderwijs/kennisinstellingen en de ondernemers is door de ondernemers divers geantwoord.

Hieronder volgt een samenvatting van de antwoorden van de respondenten op de vraag naar verbeterpunten.

- 1) Onderwijs/kennisinstellingen dienen te vragen welke eisen er in de praktijk gesteld worden aan (beginnende) werknemers, zodat de opleiding hierop aangepast kan worden.
- 2) Er moet meer contact en overleg zijn tussen de instellingen en ondernemingen.
- 3) Ook zeggen ondernemers dat het onderwijs zich wat meer in de praktijk zouden moeten bevinden. Dit kan door middel van bedrijfsbezoeken aan de voor instellingen relevante bedrijven of bijvoorbeeld bedrijfsstages.
- 4) Ook ondernemers zullen zich moeten inspannen door professionele begeleiding te verlenen aan de stagiair. Een andere mogelijkheid is om veel mensen uit het bedrijfsleven te laten integreren in de voor hun relevante opleidingen.
- 5) Om een beter overzicht van vraag en aanbod te krijgen (met betrekking tot stages en onderzoeken) zou er ook een lijst kunnen worden opgesteld, waarin een duidelijk overzicht staat van mogelijkheden voor ondernemers en omgekeerd een lijst van bedrijven die mogelijkheden aan studenten bieden voor een stage of opleiding.

Al de genoemde punten moeten leiden tot een betere afstemming van de opleidingen aan de behoefte van bedrijven en tot een betere aansluiting van de theorie op de praktijk.

Conclusie en discussie

De resultaten van de nulmeting geven een beeld van de huidige samenwerking tussen ondernemingen en onderwijs/kennisinstellingen gezien vanuit de ondernemerskant. In de conclusie willen we nog een aantal opvallende resultaten herhalen en de significantie en validiteit van de nulmeting bespreken. We gaan na of de resultaten ook werkelijk een goede afspiegeling van de werkelijkheid zijn.

Aantal stages en onderzoeken

Uit de resultaten blijkt dat 70% van de ondernemingen in de afgelopen drie jaar stagiairs hebben aangenomen. 30% van de ondernemers heeft geen stagiairs aangenomen in de afgelopen drie jaar. Bij het aantal onderzoeken is het resultaat gespiegeld. Een derde van het aantal ondernemers geeft aan in de afgelopen drie jaar aan één of meer onderzoeken van studenten te hebben meegewerkt en twee derde deel zegt dat er bij hun geen onderzoek heeft plaatsgevonden door studenten in de afgelopen drie jaar.

Wijze van benadering

Duidelijk is geworden dat de ondernemers niet vaak de student of onderwijs/kennisinstellingen benaderen voor stagiairs. In de meeste gevallen vraagt de student en/of de kennisinstelling zelf om een stageplek voor de student. Over de mate van contact kan gezegd worden dat de meeste ondernemers bijna geen contact of soms contact hebben met zowel de student als de onderwijs/kennisinstellingen als het gaat om onderzoek of een stage.

Wijze van communicatie

Als het gaat om de manier van communicatie is de telefoon het meest gebruikte communicatiemiddel. Daarna volgen e-mail en face-to-face en er wordt eigenlijk nog weinig gebruik gemaakt van de brief.

Relaties met onderwijs/kennisinstellingen

Het merendeel van de ondernemers doet weinig moeite om de relaties met onderwijs/kennisinstellingen te onderhouden. 53% geeft aan weinig moeite te doen om relaties met de onderwijs/kennisinstellingen te onderhouden en 24% geeft aan moeite te doen om de relaties te onderhouden. Ook vindt het merendeel van de ondernemers dat de onderwijs/kennisinstellingen weinig moeite doen om relaties met ondernemers te onderhouden. 62% van de ondernemers vindt dat onderwijs/kennisinstellingen weinig moeite doen om de relaties te onderhouden en 20% van de ondernemers vindt dat de instellingen moeite doen om de relaties met bedrijven te onderhouden. Zonder het onderhouden van relaties kunnen zowel ondernemers als onderwijs/kennisinstellingen niet voldoende van elkaar weten wat er speelt.

Afstemming onderwijs/praktijk

Uit de meting blijkt dat redenen voor het feit dat er bedrijven niet in aanraking komen met studenten uiteen lopen. Vaak wordt er genoemd dat er geen tijd is voor het begeleiden van studenten of dat er geen behoefte is aan studenten. Aan de andere hebben bedrijven duidelijk moeite met het begeleiden van studenten, omdat de kennis en theorie van de studenten niet voldoende aansluit bij de praktijk en de behoeften van ondernemers. De drijfveer voor het aannemen van stagiairs is vooral het feit dat student in de toekomst wellicht aangenomen kan worden. Verder worden als redenen genoemd het sociale oogpunt (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) en het gebruik maken van de kennis van de student. Slechts weinig ondernemers gebruiken stagiairs, met het doel om hiermee goedkope tijdelijke arbeidskrachten te verkrijgen.

Tevredenheid

Aan de tevredenheid van ondernemingen is duidelijk af te lezen dat de meeste bedrijven zeker niet ontevreden zijn over de studenten. 82 procent van de respondenten gaf aan naar tevredenheid te hebben gewerkt met de studenten. De redenen waarom de overige respondenten niet tevreden waren over de stagiair kwam vooral door een gebrek aan kennis en in de tweede plaats motivatie. De tevredenheid over de relaties met de verschillende onderwijs/kennisinstellingen is over het algemeen gemiddeld.

Aanbevelingen

Veel bedrijven hebben een mening over hoe de samenwerking tussen het onderwijs en de praktijk beter kan. Daarom zou het goed zijn om samen met de onderwijs/kennisinstellingen en ondernemers te communiceren en te discussiëren over nieuwe plannen om de afstemming tussen theorie en praktijk te verbeteren. Het Ondernemerstrefpunt Groningen kan een rol spelen in het faciliteren van dit traject.

Validiteit

Met 110 respondenten hebben we een behoorlijke sample verkregen, en het beeld wat deze respondenten schetsen komt wel degelijk overeen met de verwachtingen die we hadden gekregen aan de hand van eerdere gesprekken met het Ondernemerstrefpunt Groningen. Thesistools is tevens een betrouwbare manier om de resultaten te verwerken. De kans op fouten in de resultaten is dus klein. Met de vragenlijst zijn we over het algemeen te weten gekomen wat we wilde weten. Sommige vragen zouden verbeterd kunnen worden, door de schalen van de interval te verkleinen. Zo kan er met meer precisie gemeten worden hoeveel samenwerking er daadwerkelijk is. Een nadeel van het verkleinen van de intervallschaal kan zijn dat de resultaten onoverzichtelijker worden. Interviews met ondernemers zou een aanvullende manier zijn om te kunnen onderzoeken hoe de relatie tussen de instellingen en ondernemingen is. Echter, het afnemen van interviews is erg tijdrovend. Om het beeld aan te scherpen zou het zeker van toegevoegde waarde zijn om veel in gesprek te gaan met ondernemers uit verschillende sectoren. Een goede afstemming kan namelijk niet bestaan zonder een goede communicatie en de uitwisseling van kennis tussen ondernemingen en de onderwijs/kennisinstellingen.

Bronnen

Emans, B., 2004, Interviewing theory, techniques and training, **Wolters Noordhoff BV Groningen**.

Mohr, J. & Nevin, J.R., 1990, Communication strategies in marketing channels: A theoretical perspective, **Journal of Marketing**, 54, p.36-51.

www.thesistools.com

www.ondernemerstrefpunt groningen.nl

Bijlage 1 Enquête voor Ondernemers

Sectie 1: Algemene vragen

A.1 In welke van de volgende sectoren is uw onderneming actief?

- Industrie
- Automatiseringsdiensten
- Milieudienstverlening
- Onderwijs/gezondheidszorg
- Vervoer en communicatie
- Overige dienstverlening
- Cultuur/sport/recreatie
- Horeca
- Detailhandel/repairatie
- Groot- en tussenhandel
- Auto's/motoren/benzinestation
- Zakelijke dienstverlening
- Verhuurbedrijven
- Onroerend goed
- Bouwnijverheid

A.2 Hoeveel werknemers zijn werkzaam bij uw onderneming?

- 0 - 5
- 6 - 10
- 11 - 25
- 26 - 50
- 51 - 100
- 101 - 250
- meer dan 250

A.3 Is de onderneming zelfstandig of maakt zij deel uit van een grotere organisatie?

- Zelfstandig
- Onderdeel van een grotere organisatie

A.4 In welke levensfase bevindt de onderneming zich?

- Startfase
- Groeifase
- Volwassenheidsfase
- Uittredingsfase

Sectie 2: Vragen over de samenwerking tussen ondernemers en de onderwijs/kennisinstellingen.

Welke onderwijs/kennisinstellingen

B.1 Met welke onderwijs/kennisinstellingen hebben jullie contact wanneer het gaat om stageplekken, onderzoeken en het uitwisselen van kennis? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Rijksuniversiteit Groningen / Unipartners (WO)
- Hanzehogeschool Groningen (HBO)
- Noorderpoortcollege (MBO)
- Onderwijsgroep Noord (AOC) (MBO)
- Werkmaatschappij Openbaar Onderwijs (Openbare middelbare school)
- Christelijke scholengemeenschap Groningen (Chr. middelbare school)
- Geen
- Anders, namelijk.....

Communicatie

B.2 Heeft uw onderneming in de afgelopen 3 jaar gebruik gemaakt van stagiairs?

- Ja
- Nee, ga door bij vraag B.6

B.3 Om hoeveel stagiairs ging het hier ongeveer?

- Minder dan 3
- 4 t/m 9
- 10 t/m 25
- meer dan 25

B.4 Heeft uw onderneming in de afgelopen 3 jaar gebruik gemaakt van studenten die een onderzoek hebben uitgevoerd voor uw onderneming?

- Ja
- Nee, ga door bij vraag B.8

B.5 Om hoeveel onderzoeken ging het hier ongeveer?

- Minder dan 3
- 4 t/m 9
- 10 t/m 25
- meer dan 25

B.6 Hoe komt uw onderneming over het algemeen aan een stagiair/scholier/student?

- De stagiair/scholier/student wordt vooral zelf benaderd door de onderneming
- De stagiair/scholier/student benadert de onderneming
- De onderneming wordt benaderd door een kennisinstelling
- Unipartners
- Anders, namelijk.....

B.7 Op wat voor manier verloopt het eerste contact met de potentiële stagiair?

- Mail
- Telefoon
- Face tot face
- Brief
- Anders, namelijk.....

B.8 Geef aan hoe vaak uw onderneming contact heeft met de kennis/onderwijsinstellingen wanneer het gaat om:

a) het vinden van een student voor een stageplek

- Veel
- Regelmatig
- Een enkele keer
- Bijna niet

b) het uitvoeren van een onderzoek

- Veel
- Regelmatig
- Een enkele keer
- Bijna niet

B.9 Geef aan hoe vaak uw onderneming contact heeft met de student wanneer het gaat om:

a) het vinden van een student voor een stageplek

- Veel
- Regelmatig
- Een enkele keer
- Bijna niet

b) het uitvoeren van een onderzoek

- Veel
- Regelmatig
- Een enkele keer
- Bijna niet

B.10 Met wat voor soort stageplekken werkt uw onderneming het meest? (max 2 aanvinken)

- Introductie- of snuffelstages
- Meewerk- of meeloopstages
- Afstudeerstages
- Maatschappelijke stages
- Buitenlandse stages

Relaties met onderwijs/kennisinstellingen

Stellingen:

B.11 Onze onderneming doet moeite om de relaties met de kennis/onderwijsinstellingen te onderhouden.

Weinig moeite 1 2 3 4 5 Veel moeite

B.12 Onderwijs/kennisinstellingen doen moeite om de relaties met uw onderneming te onderhouden.

Weinig moeite 1 2 3 4 5 Veel moeite

Afstemming onderwijs/praktijk

B.13 Onderstaande stellingen hebben betrekking op de afstemming tussen onderwijs/kennisinstellingen en de praktijk. Zou u bij elke stelling kunnen aangeven in welke mate u het hier mee eens bent?

Geheel niet mee eens

1 – 2 - 3 - 4 – 5

Geheel mee eens

B.13.1 De huidige vorm van onderwijs sluit goed aan bij de praktijk/de benodigde kennis voor de onderneming.

1

2

3

4

5

B.13.2 We worden bezocht door onderwijs/kennisinstellingen zodat deze op de hoogte blijven van vernieuwingen in het bedrijfsleven.

1

2

3

4

5

B.13.3 We hebben contact met onderwijs/kennisinstellingen zodat we kunnen overbrengen wat voor kwaliteiten de studenten nodig hebben om zich in de onderneming zelfstandig te kunnen redden.

1

2

3

4

5

B.13.4 Er zijn veel procedures/protocollen die voortkomen door de aanwezigheid van stagiaires.

1

2

3

4

5

B.14 Wat zijn voor uw organisatie redenen om gebruik te maken van een stagiair?

- Goedkope tijdelijke arbeidskracht
- In de toekomst de stagiair eventueel aannemen
- Gebruik maken van de kennis van een student
- Uit sociaal oogpunt
- Anders, namelijk.....

B.15 Wat vond u prettig aan de samenwerking met de stagiair? (OPEN Vraag)

B.16 Wat zijn voor uw organisatie redenen om niet gebruik te maken van een stagiair?

- Hoge kosten
- Stagiairs leveren te weinig op
- Het vinden van een goede stagiair is altijd lastig en tijdrovend geweest
- Terughoudendheid om buitenstaanders toegang te geven tot gegevens over de organisatie
- Er was gewoonweg geen behoefte aan
- Het kost te veel tijd om de stagiair te begeleiden
- Er is veel papierwerk mee gemoeid
- Anders, namelijk.....

B.17 Bent u in de toekomst van plan om gebruik te maken van een stagiair/scholier?

- Ja
- Misschien
- Nee

Tevredenheid

B.18 Onderstaande stellingen hebben betrekking op uw tevredenheid met betrekking tot de kennis/onderwijsinstellingen in Groningen. Zou u bij elke stelling kunnen aangeven in welke mate u tevreden bent met de huidige samenwerking?

Helemaal niet tevreden 1 – 2 - 3 - 4 – 5 Helemaal tevreden

B.18.1 We zijn tevreden over de huidige samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen /Unipartners.

1 2 3 4 5

B.18.2 Wij zijn tevreden over de huidige samenwerking met de Hanzehogeschool Groningen.

1 2 3 4 5

B.18.3 Wij zijn tevreden over de huidige samenwerking met het Noorderpoortcollege.

1 2 3 4 5

B.18.4 Wij zijn tevreden over de huidige samenwerking met Onderwijsgroep Noord (AOC).

1 2 3 4 5

B.18.5 We zijn tevreden over de huidige samenwerking met de Werkmaatschappij Openbaar Onderwijs.

1 2 3 4 5

B.18.6 We zijn tevreden over de huidige samenwerking met de Christelijke Scholengemeenschap Groningen.

1 2 3 4 5

B.18.7 We zijn tevreden met het huidige niveau van studenten die bij ons stage lopen of onderzoek doen bij onze onderneming.

1 2 3 4 5

B.19 Heeft u naar tevredenheid gewerkt met de stagiair(s)?

Ja

Nee, reden...

Aanwezige kennis van de stagiair was onvoldoende

Motivatie van de stagiair ontbrak

De onderneming had te hoge verwachtingen van de stagiair

Anders, namelijk.....

B.20 Stelling: Studenten/scholieren beschikken over weinig kennis tegenwoordig. Bent u het met deze stelling eens?

Ja

Nee

Verbeterpunten

C.1 Welke verbeterpunten ziet u in de samenwerking tussen de kennis/onderwijsinstellingen en de ondernemers? (OPEN vraag)

Bijlage 2 Brief bij enquête (aan VBZO/VBNO)

Geachte heer/mevrouw,

Op 10 november jl. is het Ondernemerstrefpunt Groningen geopend door staatssecretaris Aboutaleb. Hiermee gaat een voor Nederland uniek project van start. Het belangrijkste doel van het Ondernemerstrefpunt Groningen is het opbouwen van een structureel contactennetwerk tussen onderwijs in de breedste zin van het woord en de ondernemers op de bedrijventerreinen. Het Ondernemerstrefpunt Groningen moet de plek worden waar de ondernemer terecht kan met vragen over stages, .scholing van eigen personeel, praktijkopdrachten en adviesvragen

Het Ondernemerstrefpunt Groningen richt zich in eerste instantie op bedrijventerrein Zuidoost en bedrijventerrein Noordoost Groningen. Het Ondernemerstrefpunt Groningen is dit onderzoek gestart om te achterhalen wat de huidige situatie is en waar uw behoeften liggen als ondernemer. Om beter in uw behoeften te kunnen voorzien, is het noodzakelijk voor het Ondernemerstrefpunt Groningen om dit te onderzoeken.

Voor dit onderzoek is een vragenlijst opgesteld. Het Ondernemerstrefpunt Groningen is u zeer erkentelijk wanneer u onderstaande vragenlijst invult. Met de resultaten van het onderzoek kunnen we beter inspelen op uw behoeften en kan het Ondernemerstrefpunt Groningen zich beter inrichten naar uw wensen. U kunt op onderstaande link klikken om de vragenlijst te starten, of de link kopiëren naar uw browser.

<http://www.thesis-tools.com/?qid=64475&ln=ned>

Het invullen van de enquête duurt ongeveer 10 tot 15 minuten. De gegevens zullen vertrouwelijk worden behandeld en zullen onder geen voorwaarde worden verstrekt aan derden.

Namens Ondernemerstrefpunt Groningen,

Anne van Schellen & Mark Strookappe

Ondernemerstrefpunt Groningen
Rouaanstraat 20a
9723 CD Groningen
050 210 34 31

Bijlage 3 Tabellen van de resultaten

In het bijgevoegde Microsoft Excel bestand staat de data van de enquête op Sheet 1. Sheet 2 geeft de overige resultaten weer in tabellen. Deze resultaten staan vermeld in absolute getallen in plaats van procenten.

Bijlage 4 Verbeterpunten voor effectmeting over 2 jaar

In deze bijlage staan een aantal opmerkingen, die kunnen helpen bij het verbeteren van de effectmeting over twee jaar.

Communicatie frequentie:

Vragen **B8** en **B9** (bijlage 1) zijn niet helder genoeg gesteld. Bij de keuzeopties van mate van contact kan in de volgende meting beter met absolute getallen gewerkt worden (i.p.v. bijna niet, soms, etc.). Bovendien zou er een onderscheid gemaakt moeten worden in onderwijs/kennisinstellingen wanneer het gaat om mate van contact.

Procedures

Ter attentie van het niveau van procedures zal de vraag **B13.4** anders geformuleerd kunnen worden om meer duidelijkheid te verschaffen. Een voorbeeld hiervan is; ondervindt u hinder van de procedures? De aanwezigheid van procedures is hoeft namelijk geen slechte ontwikkeling te zijn.

Redenen stagiairs:

Het is verstandig om de vraag naar redenen van het aannemen van stagiairs anders te formuleren (**B14**; bijlage 1) of om een controlevraag in de enquête te zetten, waarin de eerlijkheid van ondernemers getest wordt. Wellicht is het antwoord nu vertekend, doordat het aannemen van stagiairs met als reden gratis werknemers een sociaal onwenselijk antwoord is.

Tevredenheid

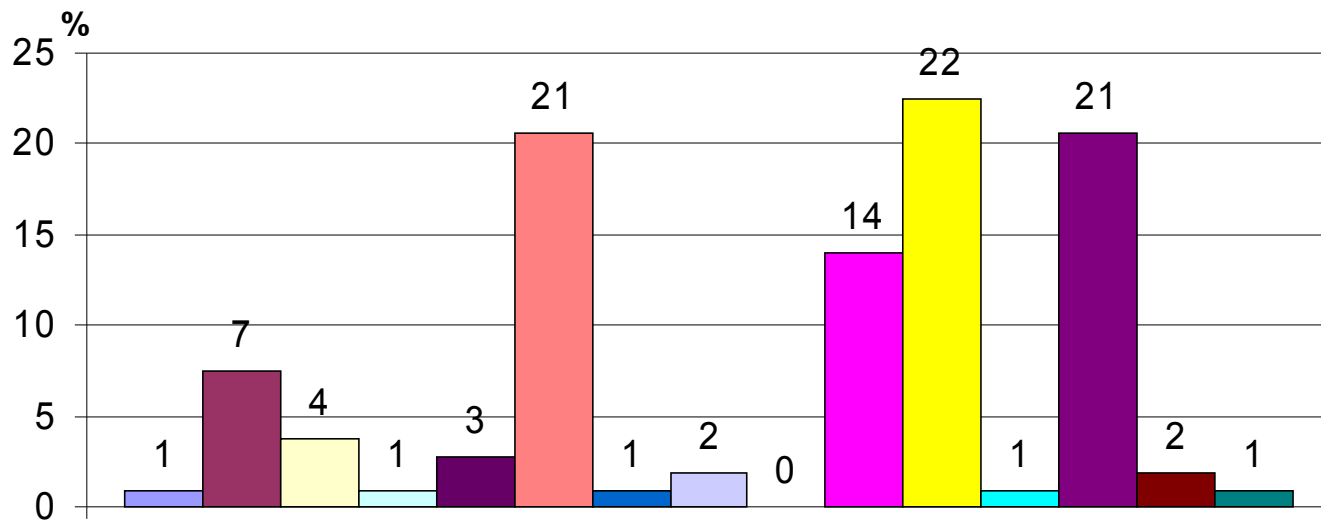
Bij de vragen over de tevredenheid (**B18**) met de huidige samenwerking zal de optie 'geen ervaring mee', toegevoegd moeten worden, zodat de resultaten betrouwbaarder worden.

Extra vraag

Uit de data in het Microsoft Excel bestand is het relatief gemakkelijk om verdere informatie te halen. Op de vraag of ondernemingen ook relaties onderhouden met meerdere onderwijs/kennisinstellingen is in de tabel en de figuur hieronder het antwoord af te lezen.

Tabel: Relaties met welke kennisinstellingen

Relaties met welke kennisinstellingen	Aantal ondernemers in %
WO, HBO, MBO, Middelbare School	1
WO, HBO, MBO	7
WO, HBO	4
WO, MBO	1
HBO, MBO, Middelbare School	3
HBO, MBO	21
HBO, Middelbare School	1
MBO, Middelbare School	2
alleen WO	0
alleen HBO	14
alleen MBO	22
alleen Middelbare school	1
Geen relaties	21
Grafisch lyceum	2
Kenniscampus Emmen	1

Welke relaties met onderwijs/kennisinstellingen

WO, HBO, MBO, Middelbare School

WO, HBO, MBO

WO, HBO

WO, MBO

HBO, MBO, Middelbare School

HBO, MBO

HBO, Middelbare School

MBO, Middelbare School

alleen WO

alleen HBO

alleen MBO

alleen Middelbare school

Geen relaties

Grafisch lyceum

Kenniscamps Emmen